

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 323/2010-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. septembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. S. B., B., pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 6 K 13/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. S. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. augusta 2010 doručená sťažnosť Mgr. S. B., B., prechodné bydlisko a korešpondenčná adresa B. (ďalej len „sťažovateľka“), pre namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 K 13/2008.

Zo sťažnosti a z príloh k nej pripojených vyplynulo, že sťažovateľka (dlžník) 17. apríla 2008 podala okresnému súdu „*návrh na vyhlásenie malého konkurzu*“ a „*návrh na povolenie oddĺženia*“. Konanie je vedené okresným súdom pod sp. zn. 6 K 13/2008. Okresný súd uznesením z 13. mája 2008 začal konkurzné konanie proti dlžníkovi, uznesením z 20. mája 2008 určil predbežného správcu pre účely zistenia majetku dlžníka a uznesením z 19. júna 2008 vyhlásil konkurz na majetok dlžníka a rozhodol o otvorení malého konkurzu. Správca konkurznej podstaty rozhodnutím sp. zn. 6 K 13/2008, 6 K 13/2008 S404 z 30. júna 2008 vydal príkaz na výkon zrážok zo mzdy (platu) sťažovateľky „*vo výške dvoch tretín (2/3) za účelom uspokojenia pohľadávok veriteľov vrátane prednostných pohľadávok a to až do doručenia písomného rozhodnutia správcu o skončení výkonu zrážok zo mzdy (platu) úpadcu*“. Uznesením zo 6. novembra 2008 okresný súd schválil návrh čiastkového rozvrhu výtťažku zo speňaženia všeobecnej podstaty.

Podľa názoru sťažovateľky sú tieto zrážky neoprávnené a návrh čiastkového rozvrhu výtťažku zo speňaženia všeobecnej podstaty bol správcom konkurznej podstaty vypočítaný nesprávne.

Sťažovateľka ďalej uviedla:

„Tým, že správca konkurznej podstaty necháva v platnosti rozhodnutie o zrážaní dvoch tretín z mojej mzdy mňa a moju rodinu (ktorá má okrem mňa i dve deti) uviedol do finančnej neistoty, právnej neistoty, morálnej neistoty, keď dvadsaťštyri mesiacov (od júla 2008 do konca júna 2010) ochudobňuje moju rodinu o jednu tretinu môjho príjmu.

2. Speňaženie majetku bolo ukončené v novembri 2008. Návrh čiastkového rozvrhu výtťažku zo speňaženia všeobecnej podstaty súd schválil uznesením 6K/13/2008, 1108214123 zo dňa 6. 11. 2008. Správca konkurznej podstaty v procese konkurzu na občana SR Mgr. S. B., robí prietahy v konkurznom konaní a drží ma v právnej neistote. Podľa zákona o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 7/2005 Z. z., § 106 a § 107 pojednávajú o odlišnostiach vo vedení malých konkurzov od riadnych konkurzov.

Dovoľujem si poukázať na rozdiel pri vedení malého konkurzu na firmu a vedení malého konkurzu na občana SR. U občana je nutné prihliadať na dodržiavania základných ľudských práv a slobôd. ...

Okresný súd Bratislava I., ktorý dozerá nad činnosťou správcu konkurznej podstaty podľa svojich právomocí nekoná. Mám za to, že neexistujú dôvody na predlžovanie konkurzného konania vedeného pod sp. zn. 6K/13/2008.

Okresný súd Bratislava I., ktorý dozerá nad činnosťou správcu konkurznej podstaty mňa ako úpadcu, nedostatočne a neefektívne využíva svoje práva voči správcovi konkurznej podstaty v záujme čo najrýchlejšieho, najúspornejšieho a najefektívnejšieho vedenia konkurzného konania v zmysle ust. §§ 106 a 107 zákona o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 7/2005 Z. z. Súd môže správcovi dať pokyny sám na ukončenie konkurzného konania, aby bolo možné pristúpiť k oddĺženiu úpadcu, t. j. mňa Mgr. S. B. Pretože Okresný súd Bratislava I. do dnešného dňa nevydal pokyn, že už neexistujú dôvody na predlžovanie konkurzného konania a sám správca neodôvodnene neukončil konkurzné konanie, obidve inštitúcie porušujú moje základné ľudské práva v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Vo veci nekoná ani správca konkurznej podstaty, dobu trvania konkurzu umelo predlžuje (dvadsaťštyri mesiacov). Nečinne čaká a každý mesiac len kontroluje pripísanie dvoch tretín zrážok zo mzdy na svoj bankový účet od Mgr. S. B. Z ekonomického hľadiska (som presvedčená, že aj z právneho) časový termín - čo najrýchlejšie - rozhodne znamená lehotu jedného roka a menej. Pokiaľ lehota prekračuje časový horizont viac ako jeden rok je to dlhodobé časové hľadisko. Všeobecne majetok občana je možné speňažiť v priebehu jedného roka. Mzda ani z právneho ani z ekonomického hľadiska nie je majetkom (nepodlieha speňaženiu).

Namietam proti tomu, že pried'ahmi v konkurznom konaní sa porušuje moje právo podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. “

Na základe uvedeného s'ťažovateľka žiada, aby ústavný súd prijal tento nález:

„1. Okresný súd Bratislava I. v konaní vedenom pod sp. zn. 6K/13/2008 porušil právo Mgr. S. B. na prerokovanie veci bez zbytočných pried'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava I. prikazuje, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 6K/13/2008 konal bez zbytočných prietahov a nariadil správcovi malého konkurzu vedeného pod sp. zn. 6K/13/2008 okamžité ukončenie konkurzného konania malého konkurzu na úpadcu Mgr. S. B. podľa § 107 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

3. Mgr. S. B. priznáva podľa čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky finančné zadostučinenie vo výške 10.000 eur, ktoré je Okresný súd Bratislava I. povinný vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky.

4. Správcovi konkurznej podstaty JUDr. D. R., vo veci vedenej pod sp. zn. 6K/13/2008 prikazuje zrušiť rozhodnutie 6K 13/2008, 6K 13/2008 S404 zo dňa 30. 6. 2008.

4. Správcovi konkurznej podstaty JUDr. D. R., vo veci vedenej pod sp. zn. 6K/13/2008 prikazuje vyplatiť doteraz neoprávnene zinkasovanú sumu z platu vo výške jednej tretiny t. j. 2.291,- eur, plus úroky vo výške 1 % p. a. t. j. 45,82 eur do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky Mgr. S. B. na adresu prechodného bydliska: B.

5. Okresnému súdu Bratislava I. prikazuje, aby začal ihneď v zmysle zákona 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov ust. § 166, oddĺženie úpadcu Mgr. S. B., o ktoré písomne požiadala návrhom na oddĺženie a ktorý zaslala Okresnému súdu Bratislava I. spolu s návrhom na vyhlásenie malého konkurzu.“

Sťažovateľka zároveň požiadala o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 K 13/2008.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namietala nedostatky v postupe konkurzného súdu vo vzťahu k správcovi konkurznej podstaty, na základe rozhodnutia (príkazu) ktorého dosiaľ dochádza k zrážaniu dvoch tretín mzdy, pričom podľa jej názoru na predlžovanie konkurzného konania už neexistujú dôvody a konkurzné konanie malo byť ukončené.

Konkurzné konanie je osobitným druhom občianskeho súdneho konania. Vzhľadom na jeho predmet, špecifickú skutkovú a právnu povahu ho možno považovať za konanie zložité.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) tento zákon upravuje riešenie úpadku dlžníka speňažením majetku dlžníka a kolektívnym uspokojením jeho veriteľov alebo postupným uspokojením veriteľov dlžníka spôsobom dohodnutým v reštrukturalizačnom pláne; zákon upravuje aj riešenie hroziaceho úpadku dlžníka a oddĺženie fyzickej osoby.

Podľa § 72 ods. 2 zákona o konkurze príjmy úpadcu podliehajú konkurzu v rozsahu, v akom môžu byť postihnuté výkonom rozhodnutia alebo exekúciou.

Podľa § 67 ods. 1 zákona o konkurze konkurzu podlieha

- a) majetok, ktorý patril úpadcovi v čase vyhlásenia konkurzu,
- b) majetok, ktorý úpadca nadobudol počas konkurzu,
- c) majetok, ktorý zabezpečuje úpadcové záväzky,
- d) iný majetok, ak to ustanovuje tento zákon.

Dĺžka konkurzného konania je vo všeobecnosti určovaná časovým obdobím, v ktorom sa podarí uspokojiť pohľadávky veriteľov predajom všetkého speňažiteľného majetku úpadcu, resp. iným zákonom dovoleným spôsobom [zrážky zo mzdy (t. j. príjmu) fyzickej osoby]. Existencia procesných a iných prekážok konania (napr. ekonomické prostredie, nízka výťažnosť speňaženia, minimálny záujem o kúpu majetku úpadcu) sa značnou mierou podieľajú na trvaní tohto konania.

Zrušenie konkurzu upravujú ustanovenia § 102 zákona o konkurze.

Podľa § 102 ods. 1 zákona o konkurze súd rozhodne aj bez návrhu o zrušení konkurzu pre nedostatok majetku, ak zistí, že majetok úpadcu nepostačuje ani na úhradu

pohľadávok proti podstate; v uznesení súd rozhodne aj o odmene a výdavkoch správcu, ktoré sa platia z majetku dlžníka, preddavku na úhradu odmeny a výdavkov predbežného správcu alebo preddavku na úhradu nákladov konkurzu.

Podľa § 102 ods. 2 zákona o konkurze súd rozhodne na návrh správcu o zrušení konkurzu po splnení konečného rozvrhu výťažku.

Podľa § 166 ods. 1 zákona o konkurze dlžník–fyzická osoba má právo sa po zrušení konkurzu za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať na súde zbavenia svojich dlhov...

Úlohou ústavného súdu nie je určovať namiesto konkurzného súdu optimálny postup v danej veci, ale posúdiť, či ním prijaté opatrenia a zvolený postup sú vzhľadom na okolnosti daného prípadu akceptovateľné z pohľadu ústavou garantovaného práva na konanie bez zbytočných prietahov, teda či postup konkurzného súdu nebol v tomto smere zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 99/02).

Miera a povaha zodpovednosti konkurzného súdu za postup správcu konkurznej podstaty v konkurznom konaní je daná rozsahom jeho oprávnení, ktoré mu zákon vo vzťahu k tomuto subjektu konkurzného konania priznáva (najmä § 40 až § 43 zákona o konkurze).

V súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu možno hovoriť o prietahoch v konkurznom konaní vtedy, ak súd vôbec nevyužije vo vzťahu k správcovi konkurznej podstaty tie prostriedky, účelom ktorých je zabezpečenie účinnej a rýchlej ochrany práv účastníkov konkurzného konania, prípadne ak k ich použitiu siahne až vtedy, keď je ich účinok na dosiahnutie tohto účelu minimalizovaný alebo vylúčený (m. m. I. ÚS 57/97, III. ÚS 199/02).

Ústavný súd posudzoval danú vec aj so zreteľom na účel, podstatu a zmysel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktorým je odstránenie

stavu právnej neistoty, v ktorom sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej vzájomnej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním, rozhodnutím alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, alebo ak nezistí žiadnu možnosť porušenia označených základných práv alebo slobôd, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. III. ÚS 21/00, I. ÚS 91/03, IV. ÚS 150/03, II. ÚS 28/04).

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že konanie bez zbytočných prietáhov nemožno presne časovo ohraničiť (II. ÚS 26/95) a že nie každý zistený prietáh v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietáchoch (napr. m. m. IV. ÚS 147/04).

V prípade, keď ústavný súd zistil, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietáhmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovel (I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01).

Sťažovateľka v sťažnosti nepreukázala a ani z pripojených príloh nevyplýva, že by boli splnené podmienky zrušenia konkurzu vyplývajúce z § 102 ods. 1, resp. ods. 2 zákona o konkurze. Až zrušenie konkurzného konania zákonom predpokladaným spôsobom môže viesť k oddĺženiu dlžníka (§ 166 ods. 1 zákona o konkurze), t. j. procesu, v ktorom sa zbaví svojich dlhov.

Sťažovateľke ako účastníčke konania nič nebráni využiť svoje právo vyplývajúce z § 85 ods. 2 zákona o konkurze a počas konkurzu nahliadať do správcovského spisu. Týmto spôsobom sa môže účinne presvedčiť o pravdivosti svojich tvrdení a následne zvoliť ďalší postup vo veci.

Podľa názoru ústavného súdu opísaný skutkový stav neindikuje možnosť prijatia záveru o takom postupe okresného súdu, z ktorého by bolo možné vyvodzovať vecnú súvislosť s označeným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Taktiež celková doba konkurzného konania nepredstavuje takú dobu, ktorá by bola neprimeraná a spôsobovala by porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Na základe týchto skutočností ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Okrem uvedeného považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V konaní, v ktorom sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, považuje ústavný súd za takýto účinný právny prostriedok ochrany, ktorý môže prispieť k zabezpečeniu plynulosti a primeranej rýchlosti konania, sťažnosť na prietahy v konaní adresovanú predsedovi príslušného súdu podľa § 62 a nasl. zákona

č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľka v sťažnosti nepreukázala a ani z predložených príloh nevyplýva, že by účinne tento právny prostriedok využila.

Zistená neprípustnosť je preto ďalším dôvodom odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, považoval za bezpredmetné rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky v nej uplatnených.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2010